

መከራከራቸውን የሚያመለክት ነገር የለም፤ በዚህ ችሎትም ቀርበው አልተከራከሩም። ይህ በሆነበት ሁኔታ ፍቺ ተፈጽሞ የንብረት ክፍፍል ከተፈፀመ በኋላ አንደኛው ተጋቢ ላመጣው እዳ ሌላኛው ተጠያቂ የሚሆንበት የህግ አግባብ የለም። ይህ በእንዲህ እያለ የሞራል ካሳ የተወሰነው በጋብቻ ውስጥ አይደለም እንጂ በጋብቻ ውስጥ በነበሩበት ጊዜ ነው ቢባል እንኳ ጋብቻው በፍቺ ከፈረሰ በኋላ ለሚጠየቅ እዳ፣ እዳው የሚመለከተው አንደኛውን ተጋቢ በሆነ ጊዜ የእዳው ክፍያ ሊጠየቅ የሚችለው ባለእዳ ከሆነው ተጋቢ ብቻ እንደሚሆን የአማራ ክልል የቤተሰብ ህግ አ/ቁ/79/95 በአንቀጽ 104/2/ ላይ በግልጽ ተደንግጓል። በተያዘው ጉዳይ ደግሞ የተጠየቀው እዳ የአመልካቹ እና የባለቤታቸው የጋራ እዳ ወይም ደግሞ ለጋራ ጥቅማቸው ሲባል የመጣ እዳ ሳይሆን ከአመልካቹ ባለቤት የግል ተግባር የመነጨ እዳ ለመሆኑ መገንዘብ አያዳግትም። ስለሆነም ይህ እዳ አፈፃፀም የተጠየቀበት ክፍቹ በኋላ እስከሆነ ድረስ የአመልካቹ ድርሻ ለዚህ እዳ ማስፈፀሚያ የሚሆንበት ምክንያት አልተገኘም።

ው ሣ ኔ

1. የአ/ብ/ክ/መ/ጠ/ፍ/ቤት በመ/ቁ 07974 በ8/5/98 የሠጠው ትዕዛዝ ተሸሯል። ይፃፍ።
2. የሠሜን ጎንደር ዞን ክ/ፍ/ቤት በመ/ቁ 01772 በ12/4/98 የሠጠው ትዕዛዝ ተሸሯል። ይፃፍ።
3. የአመልካቹ ንብረት በቀድሞ ባለቤቷ ላይ ለተፈረደው የሞራል ካሳ ብር 1000 ክፍያ ማስፈፀሚያ ሊውል አይገባም ብለን ወስነናል።
4. ወጪና ኪሣራ ይቻቻሉ። መዘገቡ ተዘግቷል። ወደ መዘገብ ቤት ይመለስ።

የማይነበብ የአምስት ዳኞች ፊርማ አለበት።

ዳኞች መንበረፀሐይ ታደሠ

- ፍስሐ ወርቅነህ
- ሐጎስ ወልዱ
- ሐሩት መለሠ
- ታፈሰ ዶርጋ

አመልካች:- 1. ሃፍቶም ገ/አብዝጊ ቀረቡ

2. ተኪኢን ገ/አብዝጊ

ተጠሪዎች:- 1. ሙሉ ካሳ

2. ባይራይ አረጋይ

3. አዜብ አረጋይ - } ቀረቡ

4. አታክልቲ አረጋይ

ፍ ር ድ

በዚህ መዝገብ የቀረበው የአፈፃፀም ክርክር ነው። አመልካቾች በወረዳ ፍ/ቤት ክርክር የተነሳበትን ቤት በውሣኔ መሠረት ለመከፋፈል የአፈፃፀም ክስ አቀረቡ። ፍ/ቤቱም በባለሙያ በተገመተው መሠረት አመልካቾች ድርሻቸውን እንዲቀበሉ ሲጠየቁ ፈቃደኞች አልሆኑም በማለት አፈፃፀም መዝገቡን ዘግቱትል። የከፍተኛ ፍ/ቤቱም ይህ የአፈፃፀም ትዕዛዝ በግባቡ የተሠጠ ነው ሲል የይግባኝ ቅሬታውን ሰርዞታል። በተመሳሳይ ሁኔታ የክልሉ ጠቅላይ ፍ/ቤትና ሠበር ችሎቱ የአመልካቾችን ቅሬታ ባለመቀበል መዝገቦቹን ዘግተዋል።

የአሁኑ የሠበር አቤቱታ የቀረበው በዚህ ውሣኔ ላይ ነው። ቅሬታውም ግምቱ አንዷል ፣ በግምቱ መሠረት እዳ ከፍለን ቤቱን

እንድናስቀር ጠይቀን ተቀባይነት አላገኘንም ይህ ካልሆነ ደግሞ በጨረታ ተሸጦ እኩል እንዲላለን እንጂ መበላለጥ የለብንም የሚል ነው።

ይህ ሰበር ችሎትም የአፈ.ፃፀም ትዕዛዝ የተሠጠው በውሃኔው መሠረት መሆን አለመሆኑን ለመመርመር አቤቱታው ለሠበር ችሎት ቀርቦ እንዲታይ አድርጓል። የሠበር አቤቱታው ለተጠሪዎች ደርሶ ግራ ቀኙ የቃል ክርክር አሠምተዋል። ችሎቱም መዝገቡን አንደሚከተለው መርምሯል።

ከፍ ሲል እንደተመለከተው ይህ ጉዳይ የፍርድ አፈ.ፃፀምን የሚመለከት ነው። የፍርድ አፈ.ፃፀምም በፍርድ የተገኘ መብት ውጤት እንዲሠጥ እና የፍርድ ባለመብቱ የተወሰነለትን ነገር አንዲያገኝ የሚከናወን ስርአት ነው። በመሆኑም በፍርድ አፈ.ፃፀም ጊዜ ፍ/ቤቶች ሊያስፈፅሙ የሚገባው በተሠጠው ፍርድ መሠረት ነው። በእርግጥ ፍርዱን በሚያስፈጽምበት ጊዜ ፍርዱ ውጤት እንዲያገኝ አመቺ የሆነ የአፈ.ፃፀም ስርአት ሊከተሉ ይገባል። ከዚህ ውጪ ግን በአፈ.ፃፀም ወቅት የተሰጠው ፍርድ በተለየ መልኩ ውሃኔው እንዲፈጸም ሊያደርጉ የሚያስችላቸው የህግ መሠረት የላቸውም።

በተያዘው ጉዳይ ላይም አመልካች የሥር ፍ/ቤቶች የሠጡት የአፈ.ፃፀም ትዕዛዝ ውሃኔውን መሠረት ያላደረገ መሆኑን ተከራክረዋል። እኛ እንደተመለከትነው በዋናው ውሃኔ አሁን ክርክር የተነሳበት ቤት ወራሾች እንዲከፋፈሉት ተወስኗል። ከወረዳ ፍ/ቤቱ ትዕዛዝ ለማየት እንደሚቻለው ቤቱን መካፈል የሚችል ከሆነ እንዲካፈሉ፣ የማይካፈል ከሆነ ግን በባለሙያ ተገምቶ ይውሰዱ የሚል ነው። በዚህ ውሃኔ አመልካች ወይም ተጠሪዎች ግምቱን ከፍለው ቤቱን እንዲያስቀሩ የተሠጠ ውሃኔ የለም። በመሆኑም ግራ ቀኙ ከተስማሙ ቤቱን እንዲካፈሉ መካፈል የማይችሉ ከሆነ ግን አንደኛው ወገን ግምቱን ከፍሎ እንዲያስቀር መብቱ የተጠበቀለት ባለመሆኑ ያለው አማራጭ ቤቱ

ተገምቶ በሃራጅ ተሸጦ የሽያጩን ገንዘብ በድርሻቸው መጠን መከፋፈል ነው። የሥር ፍ/ቤቶችም ተጠሪዎች ግምቱን ከፍለው ቤቱን እንዲያስቀሩ መብታቸው ተጠብቆ የተሠጠ ውሃኔ ሃይኖር ለአመልካች ግምት ተከፍሏቸው ቤቱን ተጠሪዎች እንዲያስቀሩ የሠጡት የአፈ.ፃፀም ትዕዛዝ ስህተት መሆኑን ተገንዝበናል።

ውሃ ኔ

1. የትግራይ ጠቅላይ ፍ/ቤት ሠበር ችሎት በመ/ቁ 12350 በ08/06/98 የሥር ፍ/ቤቶች ውሃኔ የህግ ስህተት የለውም በማለት የሠጠው ውሃኔ እና የሥር ፍ/ቤቶች የሠጡት የአፈ.ፃፀም ውሃኔ ተሸሯል።
2. ክርክር የተነሳበትን ቤት ግራ ቀኙ ከተስማሙና ከተቻለ በድርሻቸው መጠን እንዲከፋፈሉ፣ በዚህ የማይስማሙ ወይም መካፈል የማይቻል ከሆነ ቤቱ ተገምቶ በሃራጅ ተሸጦ ከሽያጩ ገንዘብ ላይ ግራ ቀኙ በድርሻቸው መጠን እንዲከፋፈሉ።
3. ወጪና ኪሣራ ይቻቻሉ መዝገቡ ተዘግቷል። በመዝገብ ቤት ይመለስ።
የማይነበብ የአምስት ዳኞች ፈርማ አለበት።

ነ/ዓ